

Posudek oponentky diplomové práce

JUDr. Karolina Žáková, Ph.D.

Název práce: Omezení vlastnického práva k půdě

Autorka práce: Michaela Trčková

Práce je zpracována v celkovém rozsahu 96 stran, z toho 77 stran (dle čestného prohlášení autorky 205 414 znaků) vlastního textu. Výklad se kromě úvodu a závěru člení do čtyř částí, věnovaných postupně vymezení základních pojmů, obecným charakteristikám omezení vlastnického práva k půdě, resp. pozemkům, a vybraným soukromoprávním a veřejnoprávním omezením. Práci doplňují seznamy použitých zkratk a zdrojů a povinné součásti (abstrakty, klíčová slova).

Datum odevzdání práce: 2. ledna 2019

Aktuálnost (novost) tématu: Autorka si pro svou práci zvolila téma, které není nové, bezpochyby jej však nelze označit za vyčerpané. Problematika omezení vlastnického práva k pozemkům je široká a prolíná se předpisy jak soukromého, tak veřejného práva. Vzhledem k rozmanitosti pramenů právní úpravy se jedná o problematiku, která není statická, a stále tak existují (resp. se objevují) aspekty, kterým je vhodné věnovat pozornost. Autorka se ve své práci věnuje pouze vybraným otázkám (resp. vybraným omezením), což je samo o sobě legitimní, kritéria jejího výběru („*veřejnoprávní omezení, která ji zaujala, nebo jsou jí blízká*“, viz str. 6) však nepovažuji za zcela přesvědčivá.

Náročnost tématu: Zvolené téma považuji za středně náročné. Jeho zpracování komplikuje již výše naznačená širě relevantní právní úpravy, zároveň se však jedná o téma, k němuž existuje dostatek zdrojů, které se problematikým místům právní úpravy věnují.

Hodnocení práce: Předloženou diplomovou práci hodnotím jako kvalitní, a to jak po stránce formální, tak obsahové. Je z ní zřejmé autorčino zaujetí tématem a poctivý přístup k jejímu zpracování. Přesto si nemohu odpuštit několik připomínek týkajících se zejména zvolené struktury práce a přístupu ke zpracování části čtvrté, věnované veřejnoprávním omezením vlastnického práva k pozemkům. Co se týká struktury práce, autorka po úvodu do problematiky v prvních dvou částech (vymezení základních pojmů, obecné charakteristiky omezení vlastnického práva) postupně rozebírá vybraná soukromoprávní a veřejnoprávní omezení. Její rozbor je zejména v části věnované soukromoprávním omezením velmi kvalitní (k tomu viz dále), vnitřní strukturu těchto dvou částí však nepovažuji za šťastnou. Autorka v zásadě rezignuje na metodu syntézy a snahu logicky propojit instituty, o nichž projednává. V části věnované soukromoprávním omezením lze tento přístup odpuštit, neboť vyplývá z logiky občanského zákoníku a z hlediska čtenáře je srozumitelný. Totéž však neplatí pro část věnovanou veřejnoprávním omezením a zejména pro kapitoly 4.3 až 4.6 zaměřené na omezení vyplývající

z vybraných zákonů (lesního, o myslivosti, vodního a lázeňského). Výklad v těchto kapitolách v podstatě nemá žádnou vnitřní strukturu, autorka jen postupně popisuje různé instituty daných předpisů, z nichž vyplývají omezení pro vlastníka pozemku a více (lesní zákon) či méně (zákon o myslivosti) podrobně je analyzuje a komentuje. Pro čtenáře je tento přístup nekomfortní – je velmi těžké se ve výkladu orientovat, není zřejmé, na základě jakého kritéria jsou jednotlivé povinnosti řazeny, některá zajímavá dílčí témata se v textu ztrácí, nemluvě o nedotaženosti jejich výkladu (viz např. náhrady za omezení hospodaření v lesích ochranných a zvláštního určení a za škodu vzniklou zákazy v chráněných oblastech přirozené akumulace vod). „Shrnutí“ zařazená jako podkapitoly 4.3.1, resp. 4.5.1, absenci vnitřní struktury výkladu nejsou schopna nahradit a čtenáři nepřinášejí žádnou přidanou hodnotu (z hlediska vnitřního členění obou kapitol je navíc nesmyslné řadit jedinou jednostránkovou podkapitolu až za cca deset stránek výkladu). Musím říct, že autorčin přístup ke zpracování těchto kapitol mě velmi mrzí, protože výklad soukromoprávních omezení v části třetí považuji za výborný (s výhradou „přehledové“ struktury textu zmíněné výše). Autorka právní úpravu jednotlivých institutů podrobuje skutečné kritické analýze, přičemž velmi dobře pracuje s odbornou literaturou a relevantní judikaturou a důsledně uvádí vlastní názory a návrhy *de lege ferenda*. Je škoda, že tyto své dovednosti nedokázala v plné míře promítnout i do části čtvrté věnované omezením veřejnoprávním. Konkrétní připomínku směřuji dále na úvahy o právu na příznivé životní prostředí (kapitola 2.3.1), u nichž mi jednak chybí bližší osvětlení souvislosti s tématem práce (jak konkrétně se toto právo odráží v omezeních vlastnického práva k půdě?), jednak považuji za nepřesné tvrzení, že nositelem tohoto práva je každá fyzická osoba a „*ty z právnických osob, typicky občanská sdružení, pro něž je ochrana zájmů životního prostředí hlavní nebo podstatnou náplní jejich činnosti*“ (str. 25). Autorka zde přebírá závěry jednoho rozsudku NSS, ignoruje však další relevantní judikaturu, která se od této identifikace nositelů práv dle čl. 35 odchyluje.

K formální stránce práce nemám připomínky. Je psána odborným, přitom však srozumitelným stylem, objevuje se v ní pouze malé množství překlepů a chyb z nepozornosti a má dobrou grafickou úpravu. Velmi oceňuji výbornou práci s odbornou literaturou, vhodné používání poznámek pod čarou a takřka bezchybný způsob odkazování na použité zdroje.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace: Přes výše uvedené připomínky konstatuji, že předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na tento druh prací na Právnické fakultě UK, a doporučuji ji k ústní obhajobě s navrženým klasifikačním stupněm **velmi dobře až výborně**.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě: V rámci obhajoby bych autorku požádala o vyjádření k následujícím tématům:

1. Shrnutí právní úpravy poskytování náhrad za omezení vlastnického práva veřejnoprávními předpisy analyzovanými v práci (případné společné charakteristiky a rozdíly).
2. Právo vstupu na honební pozemky.

V Praze dne 28. ledna 2019

.....
JUDr. Karolina Žáková, Ph.D.
oponentka diplomové práce